

Milli Şefin Samsundaki hitabesi

Reisicü nhurumuz dedi ki:

Vatanımızın selâmeti fedakârlığına, hazır olmamıza bağlıdır

Dünyanın bugünkü halinde vatanımızın bir taarruza uğraması ihtimali için hiç kimseden şüphe etmeğe hakkımız yoktur. Ancak bu, bugünkü vaziyettir

Samsun, 25 (A.A.) — Cümbüresî Milli Şef İsmet İnönü Samsun halkına aşağıdaki hitabede bulunmuştur:

Samsunlular, aziz vatandaşlarım, Ankaradanberi dört beş vilâyetimizin çalışkan halkı arasından geçerek Samsuna geldim. Sizi iyi gör-düm. Sıhhatiniz, neşeniz, çalışkanlığınız merkezde ve kazalarda pek iyi idi.

Samsuna gelinceye kadar köy enstitülerinden üçü-nü gördüm. Kız ve erkek köylü çocuklarımız hem mü-meselerini koruyorlar hem de ileride İfa edecekleri yüksek vazifeleri için hazırlanıyorlardı. Yapıcı, çare bulucu, çalışkan bir ruh bu enstitülerin hayatına hâ-kim olmuştur. Bu durumu görmekten pek memnun ol-

duğum, pek ümitliyim. Türk kızlarımız müstesna hay-siyet ve ciddî vazifeseverliği bütün mekteplerimizde olduğu gibi köy enstitülerinde de göze çarpmaktadır. Öğretmenler ve enstitü müdürleri Türk köyünün gele-ceğini sağlam temellere istinat ettirmek için aşk ile çalışıyorlar. İktidarlı fedakâr ve vatansever köy öğ-retmenleri yetiştirmek enstitülerin mukaddes emelle-ridir. Şüphe yoktur ki enstitü öğretmenlerine ve mü-dürlerine düşen vazife hepimiz için, her vatansever için öğrenilecek, heves edilecek bir vazifedir. Şimdiki tuhumları iyi netice alacağımız ümitli bir bende çok kuvvetlendirildi. Köy enstitüleri hakkındaki bu müsbeî düşüncelerimi vatandaşlarıma söylemekten zevk alı-yorum. (Devamı Sa. 2, Sü. 1 de)

Çorçilin Kahireteki beyanatı:

Düşmanı Mısırdan püskürteceğiz

Bu maksatla denizden ve havadan ne mümkünse getireceğiz

Londra, 25 (A.A.) — Çorçil Kahireyi ziyareti esnasında 22 a-ğustosta toplanan basın mümes-sillerine verdiği demeçte geleceğe olan itimadını belirlemiş ve ezilim-le demistir ki:

— Burada hazır bulunanların hepsini son haftaların ani hâdiseleri ve kararsızlıkları ortasında gösterdikleri çok mükemmel tarzı hareketten dolayı tebrik ederim. Şimdi çok daha kuvvetli bir du-rumda bulunuyoruz. İstikbale sü-kün ve itimatla bakıyorum. Çölde-ki daştanlı ve tarihi mücadelenin, ağaçlarımız yol uzun olmasına ve bu yolu aşarken bir çok tuzaklara ve sultutu hayallere uğramamız muhtemel olmasa rağmen, zaferle neticeleneceği kanaatindeyim. Bir nokta var ki apaçık söylemek isterim. Mısır için ve Nil vâ-disi için, bunlar sanki binnesihî İngilterenin toprakları imiş gibi mücadele etmeğe azmetmiş bulunuyoruz.

Bu hedefe varmak için ne lâ-zımsa yapılacaktır. Düşmanı püs-kürtürürüz. (Devamı Sa. 2, Sü. 4 de)

Bize istiklâl zaferimizi kazandıran iki büyük kumandan, Atatürk ve İnönü, mücadele günlerinde...

Basın remilcileri ve Tahmin kadroları

Yazan: FAZIL AHMET AYKAÇ

Harbin başladığı gündenberi bir çok politika falcısı tanıdık; bunların kimi yerli, kimi yabancıydı. Sıradan fertler arasında kurşun dökmeye ve muska yazmanın yasak olduğu bu devirde bahsettiklerimiz kalemler her gece "istihareye", ya-bah oluncu biz mekale diye okurduk! HALÂ da az çok öyle. Ne yaparsanız, insanlık, yanlış yola gitmeği, hiç kıpırdamadan oturmağa üstün tutuyor. Belki haklı da var. "İnanmak ihtiyacı", yalnız metafizik hayatta değil, günlük işlerde de kendini belirtmedir. Fikretini bir kere daha analım: "İnan Halk, ezeli bir şifadır aldanmak!"

Fekî ama, yazanın da, okuyanın da hiç bir zekâ şerhi yok mu?.. İşte o şeref adınadır ki her iki tarafın biraz daha ihtiyatlı olmasını bile —şayet mevcutsa!— bir şehrin yiyeceğini, içeceğini kontrol etmek ister. Bir takım hastalıkları filân önlemek maksadıyla... Aca-ba, insan kafasına doldurulacak maddeler hiç bir seçkiye ihtiyacı göstermez mi? Hükûmetler, kendi işlerine gelen tarafı ihmal etmiyor. Basın kanunları, sansörler —Allah bize yüzünü göstermesin!— en geniş rejimli memleketler bile sarmıştır. Küçük bir havada, hudutlardan girmesin ve vakımsız diye en amansız ceza mübeyyideleri konulduğunu biliyoruz. Lâkin bu işi hükümetten değil, asil basın kurumlarının kendinden beklemeli! Ben bunu gör-düm ki, harbin başındanberi, en güllüncü iflâsa uğrayan sey, siyasi kehanetler oldu. Gördüğüm ikinci bir nokta da elinde trüsmü bir pertavaz varmış gibi çalmı satanlar-ın hemen hepsinin, işi bir güneş közlüğüne bile malik olmışlarıdır!

— Sen kâhîlik etmedin mi? diye soracakmış. İşte cevabım:

— Ettim. Fakat aksi gibi hesabım doğru çıktı. Çünkü benim yaptığım şey, kehanetin aleyhinde bir kâhîlikti! (1939) da diyordum ki tahmin kadrolarımızın yüzde doksanı kırılacaktır. Vuknatra gelişimini, hiç düşünmediğimiz çerçevede böyle oldu.

Söyle bir sorgu işitir gibiyim:

Pasifikte bir deniz muharebesi

Amerikan ve Japon donaması çarpışıyor

Amerikalılar iki Japon tayyare gemisiyle bir zırhlının ve bir çok kruvazörlerin yaralandığını bildiriyorlar

Vaşington, 25 (A.A.) — Bahriye nezareti Salomon adalarında büyük bir deniz ve hava muharebesi cereyan ettiğini bildiriyor. Ne zaret Japon uçak gemileri, bir çok kruvazör ve zırhlını yaralandığını bildiriyor.

Amerikan tebliği
Vaşington, 25 (A.A.) — Bahriye nazırlığı tebliği:

Cenup pasifiği: 1 — Birleşik Amerika deniz ve hava kuvvetleri denizde geniş ölçüde bir muharebeye tutuşmuşlar ve Salomon adaları şimal grupunun doğu şimaline yaklaşan bir Japon teşkilinin kuvvetli taarruzunu püskürtmeğe tegebbüs etmişlerdir.

2 — Düşmanın, önemli bir Japon üssü olan Tulagi'yi işgalimize bu bölgedeki kara üslerini geri almak için şiddetli bir taarruzla mukabelesi bekleniyordu. Düşmanın bu karşı taarruzu şimdiki kelimeştir.

3 — İlk alınan raporlar düşmanın taarruz geçeri bir teşkiline Birleşik Amerika ordusuna mensup uçak kaleleri tarafından hü-dumları şimal grupunun doğu şimaline yaklaşan bir Japon teşkilinin kuvvetli taarruzunu püskürtmeğe tegebbüs etmişlerdir.

Doğu cephesinde durum

Stalingrad muharebesi son safhasına geldi

Almanlar iki şehir daha aldılar, Kotelnikovo'nun şimal doğusunda Sevyet hatlarında bir gedik açıldı

Berlin, 25 (A.A.) — Alman başku-mandanlığının tebliği:

Kuban nehrinin mansabında Roman kıtaları, ev ev yapılan çetin savaş-lardan sonra Temriçuk şehir ve il-manını ele geçirmişlerdir.

Aşağı Kuban'ın cenubunda düşma-nın birçok karşı taarruzları püskürtül-müş ve Sovyetler, mukabil taarruzları sayesinde, dağlarda daha ziyade geri çekilmeğe icbar edilmiştir. (Devamı Sa. 2, Sü. 3 de)

ikinci Cephe
Berlin mahfillerine göre
Akdenizde açılacak

Stokholm, 25 (A.A.) — Berlin-çekçi İsveç muhabirlerinin bildirdi-ğine göre Alman resmi makamları müttefiklerin ikinci cepheyi Ak deniz ekurmaya teşebbüs etmele-ri mümkün olduğunu söylüyorlar.

HINDISTANIN MÜDAFAASI İÇİN ÇİN ORDUSU

Hindistanda oturan Çinlilerden 600 bin kişilik bir ordu kurulacak

Yeni Delhi, 25 (A.A.) — Hin-distanda yerleşmiş bulunan Çinli-ler, Hindistan bir Japon istilâsına maruz kalması ihtimaline karşı Japonlarla dövüşmek üzere bir or-du teşkil etmek için hükümetten müsaade almıştır.

Hindistanda bir milyon erkek Çinli vardır. 600 bin kişilik bir ordunun teşkilî mümkün olduğu Çin konsolosluğunda tahmin edil-mektedir.

Gazileri unutmuyoruz

26 Ağustosla başlayan büyük zaferin yıldönümüne kavuştuğumuz bu günde kendilerini bu uğurlu gün için temel taşı yapan vatan çocuklarının aziz varlıklarını minnetle anıyoruz. Onlar ki ya o heyecanlı savaş günle-rinin mübarek izni üstlerinde taşıya-rak aramızdadırlar ve hem yurdun istiklâlini mühürleyen bugün'ün, hem tarihimizi tarihten evvelkileri kiskandı-racak bir parlaklıkla dolduran kahra-manlık sayfalarının canlı bir remzi olarak bağrımıza basmaktayız. İşte onlar da (Ordu malûller birliği) adına sayılı günlerinden biri olarak ayrılan bugünü her yurddaşın daha haklı olarak kucaklayacaklardır.

Yahut —maddi veya mânevî- göğüs-lerindeki övünç nişanını açtığı nurdan iz üzerinde ebediyete göçmüşler ve orada iki defa şehit olarak kendin-den sonra gelecek millet fedakârları-na kucaklarını açmışlardır.

Bunlar milletin şeref ve istiklâlini korumakta nadir görülen feragatle katlanılan mahrumluklarla milletin ebediyete sürecek takdiri ve şükra-nını hak etmişlerdir. (Devamı Sa. 2, Sü. 5 de)

samsundaki hitabesi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Geçtiğim yerlerde gördüğüm iyi şeylerden biri de her tarafta harman yapmak için gayretle çalışılmasıdır. Harman çabuk bitip mahsul etimize geçince birçok sıkıntılar ortadan sür' aile kalkacaktır. Şimdiki harmanda ehemmiyetli olan bir nokta, hükümetin satın alacağı yüzde 25 lerin süratle teslim edilmesidir. Vatandaşlarımız umumi olarak hükümet hissesini vermek için yürekten istekli ve gayretli buldum. Memleketin selâmetini koruyan cümhuriyet ordularının hudutları beklemesinin ehemmiyetini vatandaşlarımız pek güzel kavriyorlar. Memleket içinde umumî işleri ihtiyaca göre düzenlemek için hükümetin elindeki erzak stokunun bulunmasını müna - kâşa götürmez bir lüzum olduğunu bütün memleket takdir etmiştir. Ümit ediyorum ki eyül ortasına kadar yeni harmandan hükümet hissesinin alınması büyük kısmı itibarile bit - 3 olacaktır.

Aziz vatandaşlarım,

Her yerde temas ettiğim yurtdaşlardan temenniler arasında şikâyetler de dindim. Bizim idaremiş gibi halk idaresi hüküm süren bir memlekette vatandaşlarımızın kolaylıkla her arzunu ve her derdini söylemesi tabiidir. Memnun olmanız için size derhal söyleyim ki işittiğim şikâyetler arasında da insanî fazla müteessir edecek hiçbir mevzu yoktur. Ya esaslı tedbirler almıştır ve bunların zamanla semeresi görülecektir, yahut kolaylıkla düzelmesi kabül olan hatalardan bahsedilmiştir, yahut da bazı vatandaşlarımız kendilerinin yanlış anlayışlarından dolayı şikâyetçi olmuşlardır.

Düzelmesi lazım olan hatalar için cümhuriyet hükümeti her yerde tedbir almağa çalışıyor. Yanlış şikâyetleri de derhal tahsih etmek yine hükümetin vazifesidir. Meselâ, bazı vatandaşlarımız fena mahsul tohumluk ihtiyacı gibi türlü vesilelerle ileri sürerek hükümete satılacak yüzde 25 lerin kendi köylerinden alınmamasını isteyecek kadar ileri gitmişlerse de hiç olmazsa bu yüzde 25 lerin yerlerinde bırakılmasını talep etmişlerdir. Bazı yerlerde de mahsulün fazla tahmininden dolayı hükümet hissesinin fazla tahmin edilmesini de isteyecek kadar ileri gitmişlerse de hiç olmazsa bu yüzde 25 lerin yerlerinde bırakılmasını talep etmişlerdir. Bazı yerlerde de mahsulün fazla tahmininden dolayı hükümet hissesinin fazla tahmin edilmesini de isteyecek kadar ileri gitmişlerse de hiç olmazsa bu yüzde 25 lerin yerlerinde bırakılmasını talep etmişlerdir.

Pasifikte deniz muharebesi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

cum edildiğini ve tayyare gemilerle nakle edilen deniz tayyarelerimizin hareketine geçtiklerini bildirmektedir.

4 — Orduya mensup bomba uçakları büyük bir Japon tayyare gemisine hücum etmişler ve 4 bomba isabet ettirdiklerini bildirmişlerdir. Birleşik Amerika tayyare gemilerinde nakle edilen uçaklar bir Japon tayyare gemisine hücum ederek bu gemiyi ağır yaralamışlardır. Düşmanın müteaddit kuvvazörleri ve bir zırhlı tayyare gemimizle nakle edilen uçaklar tarafından keza yaralanmıştır.

5 — 23 ağustos günü öğleden sonra düşmanı Guadalканал adasına karşı yaptığı bir hava taarruzu avrularımız tarafından karşılanılmış ve düşmanın en az 21 tayyaresi düşürülmüştür. Bu hareket esnasında bizim kayıplarımız pek azdır.

6 — 23 - 24 ağustos günü düşman muhripeleri Guadalканал'daki kara mevzularımızı topa tutmuşlardır.

7 — 24 ağustosta uçaklarımız Guadalканалın şimalinde düşmanın bir taşıtı ile bir kruvazörünü hasara uğratmışlar ve bunların ikisini de alev alev yanar bir halde bırakmışlardır.

8 — Muharebe devam etmektedir.

olarak devam ediyor. Biz, insanlığın bu elem vertici emsalsiz felâketini hü - zünle ve ıbretle seyrediyoruz. Fakat hiç unutmamalıdır ki vatanımızın selâmeti her şeyden evvel kuvvetimiz fedakârlığımızla hazır olma - mızla bağlıdır. Dünyanın bugünkü hal - ında vatanımızın bir taarruzu uğra - ması ihtimali için hiç çekimseden şü - ph etmeğe hakkımız yoktur. Ancak bu, bugünkü vaziyettir.

Yarımküresinin ne olacağını kimse keşfedemez. Bu sözlerim, sırf kendi aramızda bir konuşma olarak ve kendi emniyetimiz için uyanık ve dikkatli bulunmamızı hatırlatmak için söylenmiştir. İş - tihâl için ve imar için geniş mi - kyasta çalışarak selâmetimiz ve müdafaamız için uyanık ve dik - katli bulunmak hususile ordularımız kuvvetli ve iş durumunuza ni - faksız, sağ'am tutmak aslı gözü - müzün önüm'ün ayrılmamalıdır.

Aziz vatandaşlarım, Hepinizi candan sevgilerle selâmlarım. Şizle konuşmaktan gördüklerimi ve düşündüklerimi söylemekten çok zevk duyuyorum.

üniversitesi 30 metre yükseklikten bombardıman edildi

Eşleri bulunmayan kıymetli kitaplar harap oldu

Kembriç, 25 (A.A.) — Son günlerde 30 metreye kadar inerek çok kısa irifadından bombalar atan Alman askerlerinin Kembriç üniversitesine taarruzları sırasında yangın ve infilâk bombaları, münakaşalı konferanslar tertip eden ve üniversiteye bağlı bulunan meş - hur Cembric birliği binalarında isabet etmiş, ekserisi paha biçilemi - yecek kadar kıymetli ve bazıları da katiyen yerine konulamıyacak derecede nadir bir çok kitaplar harap olmuştur. Bundan başka aynı binada 10.000 İngiliz lirası kıymetinde meşhur Ferkaks Rodis koleksiyonu da bulunmakta idi.

İngiltere üzerinde

Londra, 25 (A.A.) — Az sayıda Alman uçakları dün öğleden sonra İngilterenin cenup kıyısı üstünde uçmuşlar ve muhtelif yerlere bombalar atmışlardır. Telefat ve hasar olduğu bildirilmiştir.

Londrada tehlike işareti

Londra, 25 (A.A.) — Bugün öğleden sonra Londra bölgesi üzerinde kısa süren bir hava akını ol - muştur. Uçakların topaları ateş açmış ve uçakların gürlütüsü işitilmiştir.

Amerikan tayyarelerinin akını

Vaşington, 25 (A.A.) — Londra'daki Amerikan umumi karar - ıgârı ile İngiliz hava nazırlığının müsterek tebliği:

Pazartesi günü akşama doğru, Amerikan uçan kalehi, Ruen civarında Lö Tre'deki liman tesislerine hücumlarda bulunmuşlardır. Polonya hava kuvvetlerine men - sup hava filotilâları da bu hücum - lara iştirak etmiştir.

İsviçrede bir İngiliz uçağı

Bern, 25 (A.A.) — Resmi tebliği: 24 Ağustos günü öğleden sonra bir İngiliz uçağı, motöründeki bir arıza yüzünden Bern civarlarında yere in - miştir. Bu uçağa elkonmuş ve iki ki - şilik mürettebat gözaltına alınmış - ır.

Rus cephesine sevk edilen Fransızlar

Vişî, 25 (A.A.) — Rus cephesine gidecek olan Fransız gönüllü grubu doğu cephesine hareket etmiştir.

Japonya'dan dönen Amerikalılar Nevyork, 25 (A.A.) — Japonya'da ve Japonya'nın işgali altında bulunan topraklardaki şimal ve cenup Ame - rikaharı memleketlerine götürmek üzere Alan İsveç bandırafı Gropshol gemisi 1451 yolcu ile Jarsey Sity il - manına gelmiştir.

Sovyet uçaklarının faaliyeti

Londra, 25 (A.A.) — Bir Rus tebli - ğine göre, pazar günü Sovyet uçakla - rı 6000 tonlütuluk bir gemiyi batır - mışlardır. Rus deniz kuvvetleri de 7000 tonlütuluk bir silebi torpille mişlerdir.

AMERİKALI MUHABİRİN KONUŞMASI

Londra, 25 (A.A.) — Moskova rad - yosunda konuşmakta olan bir Ame - rikalı muhabir şöyle demiştir: "Stalingrad için muharebe Mosko - va için yapılan muharebeye benzeye - cektir. Hitler Moskova muharebesini kavbetmiştir"

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

dağ kıtaları, garbi Kafkas dağlarını boğazlarını zorlamışlar ve bir kısmını hücumla ele geçirmişlerdir.

21 ağustos günü sabahleyin saat 11 de dağ kıtalarından bir grup, Alman harp bayrağını Dübürüz dağına dikmeğe muvaffak olmuştur. 5630 metre irtifadında olan bu dağ, Kafkas - yanın en yüksek dağıdır.

Stalingradın şimal batırısı ile cenub - unda yapmış olduğumuz taarruz, bölgeciğimiz ümitsiz müdafaalarına rağmen, yine bir miktar arazi kazan - mamıza medar olmuştur. Sovyetlerin 52 tankı tahrip edilmiştir.

Çörçilin Kahiredeki beyanatı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

kürtmek hem de taarruz kuvveti yok edilecek şekilde püsürtmek için denizden ve havadan ne taşı - yıp getirmek mümkünse getirece - ğiz. Harp talihî değişir, fakat ne olursa olsun, size söylediğim söz - leri unutmayınız. Ve emîn olunuz ki harbin tarihi okunduğu zaman muahedenin tasrih ettiği vecibele - ri yerine getirmekte kusur etme - miş bulunacağız. Nil vâdisini ve delta millerini her türlü yabancı taarruzuna ve hücumuna karşı ko - rumak için elimizde olan her şeyi yapmak kararmdayız...

Yolculuk nasıl geçti?

Londra, 25 (A.A.) — M. Çörçil son seyahatinde muazzam bir mesafe ka - tetmiştir. Yalnız Kahire yolculuğu 8.000 kilometreden fazla çıkmıştır. Başvekilin İngiltereden ayrıldığı, Stalingrad daveti üzerine Moskova'da mühim müzakereler yapmak sureti - yle dört gün geçirdikten sonra ancak 17 Ağustosta öğrenilmiştir.

Daha sonra bu uzun yolculuğu sı - rasında Mısırda Elalemeyn cephesini ziyaret ettiği, Mister Bulfinch. müs - tear adıyla gittiği cepheye huzurunun sekinçisi ordu efradı için cesaret ve - rici olduğu da haber alınmıştır.

M. Çörçil Kahirede maresal Smuts ile buluştuğu gibi kral Faruk, gene ral Vavel, Vilson ve Ohinlek ile de görüşmüştür.

İsviçrede bir İngiliz uçağı

Bern, 25 (A.A.) — Resmi tebliği: 24 Ağustos günü öğleden sonra bir İngiliz uçağı, motöründeki bir arıza yüzünden Bern civarlarında yere in - miştir. Bu uçağa elkonmuş ve iki ki - şilik mürettebat gözaltına alınmış - ır.

Rus cephesine sevk edilen Fransızlar

Vişî, 25 (A.A.) — Rus cephesine gidecek olan Fransız gönüllü grubu doğu cephesine hareket etmiştir.

Japonya'dan dönen Amerikalılar Nevyork, 25 (A.A.) — Japonya'da ve Japonya'nın işgali altında bulunan topraklardaki şimal ve cenup Ame - rikaharı memleketlerine götürmek üzere Alan İsveç bandırafı Gropshol gemisi 1451 yolcu ile Jarsey Sity il - manına gelmiştir.

Sovyet uçaklarının faaliyeti

Londra, 25 (A.A.) — Bir Rus tebli - ğine göre, pazar günü Sovyet uçakla - rı 6000 tonlütuluk bir gemiyi batır - mışlardır. Rus deniz kuvvetleri de 7000 tonlütuluk bir silebi torpille mişlerdir.

AMERİKALI MUHABİRİN KONUŞMASI

Londra, 25 (A.A.) — Moskova rad - yosunda konuşmakta olan bir Ame - rikalı muhabir şöyle demiştir: "Stalingrad için muharebe Mosko - va için yapılan muharebeye benzeye - cektir. Hitler Moskova muharebesini kavbetmiştir"

Başvekil Ruzveltle görüşmek üzere Amerikaya gitti

Vaşington, 25 (A.A.) — Yeni Zelanda başvekilî Peter Frazer bugünkü salı günü Birleşik Ame - rikanın batı sahilinde bir limana varmıştır. Ruzveltin daveti üzeri - ne yaptığı bu seyahat bir müddet evvel tasarlanmış bulunuyordu.

Başvekil cümhuriyesi ile ve hükümet erkânıyla görüşmek üzere derhal Vaşingtona gitmiştir.

Çörçilin Kahiredeki beyanatı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

kürtmek hem de taarruz kuvveti yok edilecek şekilde püsürtmek için denizden ve havadan ne taşı - yıp getirmek mümkünse getirece - ğiz. Harp talihî değişir, fakat ne olursa olsun, size söylediğim söz - leri unutmayınız. Ve emîn olunuz ki harbin tarihi okunduğu zaman muahedenin tasrih ettiği vecibele - ri yerine getirmekte kusur etme - miş bulunacağız. Nil vâdisini ve delta millerini her türlü yabancı taarruzuna ve hücumuna karşı ko - rumak için elimizde olan her şeyi yapmak kararmdayız...

Yolculuk nasıl geçti?

Londra, 25 (A.A.) — M. Çörçil son seyahatinde muazzam bir mesafe ka - tetmiştir. Yalnız Kahire yolculuğu 8.000 kilometreden fazla çıkmıştır. Başvekilin İngiltereden ayrıldığı, Stalingrad daveti üzerine Moskova'da mühim müzakereler yapmak sureti - yle dört gün geçirdikten sonra ancak 17 Ağustosta öğrenilmiştir.

Daha sonra bu uzun yolculuğu sı - rasında Mısırda Elalemeyn cephesini ziyaret ettiği, Mister Bulfinch. müs - tear adıyla gittiği cepheye huzurunun sekinçisi ordu efradı için cesaret ve - rici olduğu da haber alınmıştır.

M. Çörçil Kahirede maresal Smuts ile buluştuğu gibi kral Faruk, gene ral Vavel, Vilson ve Ohinlek ile de görüşmüştür.

İsviçrede bir İngiliz uçağı

Bern, 25 (A.A.) — Resmi tebliği: 24 Ağustos günü öğleden sonra bir İngiliz uçağı, motöründeki bir arıza yüzünden Bern civarlarında yere in - miştir. Bu uçağa elkonmuş ve iki ki - şilik mürettebat gözaltına alınmış - ır.

Rus cephesine sevk edilen Fransızlar

Vişî, 25 (A.A.) — Rus cephesine gidecek olan Fransız gönüllü grubu doğu cephesine hareket etmiştir.

Japonya'dan dönen Amerikalılar Nevyork, 25 (A.A.) — Japonya'da ve Japonya'nın işgali altında bulunan topraklardaki şimal ve cenup Ame - rikaharı memleketlerine götürmek üzere Alan İsveç bandırafı Gropshol gemisi 1451 yolcu ile Jarsey Sity il - manına gelmiştir.

Sovyet uçaklarının faaliyeti

Londra, 25 (A.A.) — Bir Rus tebli - ğine göre, pazar günü Sovyet uçakla - rı 6000 tonlütuluk bir gemiyi batır - mışlardır. Rus deniz kuvvetleri de 7000 tonlütuluk bir silebi torpille mişlerdir.

AMERİKALI MUHABİRİN KONUŞMASI

Londra, 25 (A.A.) — Moskova rad - yosunda konuşmakta olan bir Ame - rikalı muhabir şöyle demiştir: "Stalingrad için muharebe Mosko - va için yapılan muharebeye benzeye - cektir. Hitler Moskova muharebesini kavbetmiştir"

İngilterede taarruz fikri çok yayılmıştır İngiliz milleti vuracağı darbeler için gelecek günleri bekliyor

Vaşington, 25 (A.A.) — Lord Ha - lifaks, hariciye nazırı Kordel Hal ile ortasark, Hindistan ve Pasifikteki durumla Çörçilin Moskova'yı ziyareti mevzuları etrafında uzun bir görüşme yapmıştır.

Diyecek baskını ve ikinci cephe mese - lelerine ait olarak gazeteciler tara - fından sorulan suallere Lord Halifaks şöyle cevap vermiştir: "İngilterede ikinci cepheden çok bahsediliyor. Bu taarruz fikrinin her tarafta yayıldığını isbat eder..."

Büyük Britanyanın muhtemel ist - faks, hariciye nazırı Kordel Hal ile ortasark, Hindistan ve Pasifikteki durumla Çörçilin Moskova'yı ziyareti mevzuları etrafında uzun bir görüşme yapmıştır.

Diyecek baskını ve ikinci cephe mese - lelerine ait olarak gazeteciler tara - fından sorulan suallere Lord Halifaks şöyle cevap vermiştir: "İngilterede ikinci cepheden çok bahsediliyor. Bu taarruz fikrinin her tarafta yayıldığını isbat eder..."

Büyük Britanyanın muhtemel ist -

Brezilyada ordu seferber edildi

Mihver gemilerine el kondu, Alman italyan bankaları kapatıldı

Londra, 25 (A.A.) — Brezilya - da ordu seferber edilmiştir.

Mihver bankaları kapatıldı

Londra, 25 (A.A.) — Brezilya - da Alman ve İtalyan bankaları kapatılmıştır. Limanlarda şimdiye kadar tutulmuş bulunan gemi - rin hepsine el konulmuştur.

Bu gemilerin 7 si Alman ve 18 i İtalyandır.

Harp fakat bitaraf!

Londra, 25 (A.A.) — Peru, Şili ve Uruguvay memleketleri, Bre - zilyayı bitaraf bir millet olarak tediye karar almışlardır. Bu demektir ki, Brezilya gemileri bu memleketlerden herhangi birisi - nin limanına girebilecek ve bu li - manlardan istediği tarzda istifade edebilecektir.

Amerika müdafaa meclisinde

Vaşington, 25 (A.A.) — Brezilya heyetinin talebi üzerine hususî bir celse ile toplanan Amerikalılar arası müdafaa meclisi askerî mümessilleri, Ekvatör murahhası albay Borjannı teklifile meclisin, Brezilyanın mihver memleketlerine harp ilânı münasebe - tile bu karara iştirak ettiğini ve dost - luklarını bildirmesini isteyen takdir suretinin ittifakla kabul etmiştir.

Rodos bombardıman edildi

Londra, 25 (A.A.) — B.B.C. İngiliz tayyareleri Rodos adasındaki hava meydanlarına şiddetli bir akın yapmışlardır.

İtalyanlara göre

Roma, 25 (A.A.) — İtalyan tebli - ğinden: Düşman hava kuvvetlerinin Yunan - istandaki bazı mahallere ve Ege de - ninde idaremiş altında bulunan yer - lere yapmış oldukları hücumlar neti - cesinde mahdud hasarlar vukua gel - miştir. Telefat vukuuuna dair hiçbir haber yoktur.

Doğum

Akşam gazetesi muharrirlerinden arkadaşımız Cemalettin Bili - dik'in bir kızı dünyaya gelmiş ve Oya ismi konmuştur. Miniminin O - ya'ya ana ve babasile uzun bir ö - mürlü dileriz.

Gazileri unutmuyoruz

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

26 Ağustos zaferinin ve bütün or - dunun kahraman gazileri, sizi unu - tuyoruz ve milletin sizi, sizin millete vedia olan çocuklarınızı bu müstesna günde anarak ve selâmlıyarak ve size mânevî olduğu kadar her ferdimizin maddî borçlarımız olduğunu hatırlıya - rak size bütün sıcaklığıyla yürekleri - mizi sunuyoruz.

Ne dememeli?

Tanmıuş muharrirlerimizden birini yazısında (Lokantali va - gon) tabirini kullanmıştır. (Wa - gon - restaurant) karşılığı...

Bize göre lokantali vagon bir vagonun bir kısmını lokanta ola - rak düzenlenmiş olduğunu anlatır. Burada ise bütün vagon, vagonun kendisi lokanta halindedir. Bunun için (Lokanta vagonu) yahut hat - tâ (Lokanta vagon) demeli, (Lo - kantali vagon) dememeli.

İzzet Molla'dan

Devlet-i aşka minnet edenim dideye eskinin sarfeyle, gelinim bilirim ben geçeninden geleceğim eyyamı Mihmet-i dembedem-i de peyapeyle gelinim Not — Dünkü beytlerle kelimesi misra' söyle olacaktır (Elbette sonradan açılandır misra' savabı)

Çinde Japonların talii döndü mü?

Çinliler iki şehri daha kurtardılar

Çunking, 25 (A.A.) — Çün - wang'i Kiyang'ı bağlayan demiryolu üzerinde kaçın Yuçang'ı tutmuş olan Çin kuvvetleri, Çün - halinde bulunan düşmanları tek - çinmekte ve şimdi Çünsang'a ilerlemekte dilerler.

Bir Çin kuvveti, Yukiang'a iler - miştir.

Diğer taraftan Okuçav yak - ın da çember içine alınmış olan Jap - on kuvvetleri çemberden çıkıp hava - vaffak olmuşlardır. Bu kuvvetler - 25 şimdi Tsingtien'e doğru ricat - mekte dilerler. Japonların küllü - veleri, Süşang şehrini terk etmiş - lerdir.

Japon kabinesi toplandı

Tokyo, 25 (A.A.) — Nazım - melisi, bu sabah bir toplantı yapı - mıştır. Hariciye nazırı M. Tani bilhassa Brezilyanın Almanya - ıtaalyaya harp ilân etmesi üzerine diplomatik vaziyette vukua ge - len yeni gelişmeler hakkında fak - ullaşmıştır.

Ruzvelt yarın bir nutuk söyleyecek

Vaşington, 25 (A.A.) — Çörçil - in Vaşingtonda yapılacak beynelmîl talebe cemiyeti toplantı - smdan sonra reis Ruzveltin paz - ıbe günü dünya gençliğine bir de - va te bulunacağı öğrenilmiştir.

POLİTİKA

Millî Şefin Samsun konuşması

Millî Şef Samsunlularla başbaşa görüldü ve onların şahsında milletimize ve dünyaya hitan etti. Millî Şef sık sık millet salırları arasında dalar. Onların me-eleleri ile alakalıdır, onu gâh bir şehirde, gâh bir kasabada, gâh bir köyde görmek mümkündür. Memleket realitesini bütün vuzuhıyla kavrayan büyük Şef, her gezisinde milletimize sasmayan hayat düsturları anlatır. Hakikatleri olduğu gibi görür, dertlerin devamı yerinde arar, çareleri; bizzat hakikate karşılıklı olarak tesbit eder.

Bu geziler yalnız resmi çerçevede içinde kalmaz, milletimiz ondan bir rehber, bir mürsit, bir şefiyle hakikatler dinler. Hayatın bu hakikatlere göre nizamlayı şuar edinmiştir. Samsun konuşması da milletimiz için emsalî dersler ihtiva etmektedir. Millî Şef her şeyi olduğu şekilde gördüğü gibi olduğu gibi de söyler. Şefle millet arasında söylenmeyecek, saklanacak bir hakikat yoktur. Sıkayetler, noksanlıklar, iyilikler anlatılır. Bu görüşmeler Türk rejiminin en kuvvetli taraflarıdır. Yarmı en iyi şekilde hazırlanacak, mesut vatan yaratacak uşal de kundan başka türlü olamaz.

Millî Şef dahili meselelerimizle birlikte harp içindeki dünyadaki Türk manzarasını da halkımıza vâzih bir levha halinde bildirdi. Ve halkımıza bir here daha şu hakikati tekrarlardı: "Vatanımızın selâmeti, her şeyden evvel kuvvetimize, fedakârlıımıza, hazır olmamıza bağlıdır."

Harp içinde olan bir dünyada Türkiye'nin yegâne inancağı, yegâne kaymet vereceği esas Millî Şefin bütün vuzuhıyla ifade ettikleri cümlelerin içindedir. "Vatanı yime Millî Şefin söylediği gibi "Dünyanın bugünkü halinde vatanımızın bir taarruza uğraması ihtimali için kimseden şüphe etmeye hakkımız yoktur. Bu, bugünkü vaziyettir. Yarmki vaziyetin ne olacağını kimse keşfedemez."

Bunun içindir ki doğacak her yeni vaziyeti kendi enerjimizle karşılamaya, milli birliğe karşı koymaya mecburuz. Harp bir meşhurler şlemidir. Onun ne gibi vaziyetler indas edeceğini kimse bilmez. Doğacak vaziyetleri ancak kuvvetli, sağlam, tesanüdü tam bir cemiyet karşılayabilir. Bu harp içinde milli birlikten mahrum olan cemiyetlerin ne kadar çabuk harap olduklarını, erdiklerini gördük, bu harbin başladığı zamandanberi Türk milleti kaç defa büyük, milli bir imtihanla karşılaştı. Her defasında Türk milli birliği yakpare bir kale halinde karşı durdu. En müşkül şartlar içinde Türk milleti İnönü'nün bayrağı altında bir tek şuar halinde şahlandı.

Bugünkü mesut sulk Türkiye'si böylece tahakkuk etti. Türk milleti, Şefiyle, meclisle, hükümetle yakpare bir kütle halinde bütün müşküllere karşı koymuştur.

Bundan sonra da gelebilecek her müşküle karşı milli birlik bir kale halinde karşı duracaktır.

Sadri Ertem

Bir İsveç gemisi Antil adalarında torpillendi

Stokholm, 25 (A.A.) — 5.000 ton altoluk Blankholm İsveç gemisinin Antil adaları açığında torpillenerek batırıldığı resmen bildirilmektedir. Mürettebattan 23 kişi kurtarılmıştır.

Moskovaya göre Diyep baskını

"Akım çok iyi hazırlanmış, netice parlak olmuştur."

Londra 25 (A.A.) — Moskova radyosu, dün akşam, Diyep baskını harekati hakkında demiştir ki:

Bu akım, çok iyi hazırlanmış ve parlak surette yapılmıştır. Bu akıma iştirak eden erleri tebci etmek gezecektir. Bu hareketteki muvaffakiyet şabat etmiştir ki daha büyük sayıda müttetik kuvvetlerle yapacak harekati dılgın için şimdiden hesap edilmeyecek derecede büyük neticeler verecektir. İstikbal, Almalar için gıl. Her şey göstermekten çok uzaktır ve Hıtlarin karşılaştığı güçlükler müttefiklere müasıl fırsatlar vermektedir.

ŞEHİR HABERLERİ

Memurlara Eylülde odun dağıtılacak

Fakat daha evvel İstanbuldaki resmi müesseselerin odun ihtiyaçları temin edilecek

Mahrukat ofisi müdürü İzzet dün vilâyete gelerek ofisin odun ve kömür vaziyeti, satış işleri tarafında valiyeye izahat vermiştir. Hastaneler için yarm milyon kilo oduna lüzum görülmektedir. Memurlara odun tevzi ancak resmi müesseselerin ihtiyaçları temin edildikten sonra kooperatif

yoluyla yapılacaktır. Yeni kurulan vilâyet memurları kooperatif odun tevzini ay başından sonra yapacaktır. İhtiyat olarak kış mevsimi için üç depoda odun bulundurulacaktır. Bu depolar Kasımpaşa, Yenikapı, Beşiktaş semtlerinde bulunacaktır.

Hariçten İstanbul'a 5 bin ton buğday geldi

4.500 ton da Iskenderuna çıkarılıyor

Ankara 25 (A.A.) — Hariçten tedarik edilen 5000 ton buğdayın İstanbul'a ve ayrıca 4.500 ton buğdayla 3.000 ton kadar diğer hamulenin Iskenderun limanına geldiği haber alınmıştır.

Şehrin ekmek meselesi

Dün Toprak ofiste bir toplantıda görüşüldü

Dün toprak ofisi de vali ve belediye reisi Lütfi Kırdarın başkanlığı altında ofis umum müdürü ve kaymakamların iştirakile bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda ekmek kartı kaçak çığılğın önüne geçmek için gereken tedbirlerin alınması görüşülmüştür. Verilen kararlar şehrin on gün lük ekmek ihtiyacını temin edecek bir un stoku bulunacaktır.

Trabzondan İstanbul'a kaçan hırsız yakalandı

Trabzonda, oturdığı evin komşusundan 125 lira çalan Ömer Sami isimli biri, bu sabah İstanbul'a gelir gelmez yakalanmıştır. Suçunun üzünde kaldığı parannın 108 lirası bulunmuş, adliyeye teslim edilmiştir.

6 aya mahkûm olan kadın Küçükpazarında oturan hamal Alinin 80 lirasını çalan Naciye, yapılan mahkemesi sonunda altı ay hapse mahkûm olmuştur.

Petrol ofisi Ankara'ya nakletti

İstanbulda vazife gören petrol ofisi umum müdürlüğü, vekâletle sıkı temaslar temin etmek için Ankara'ya nakletmiştir. İstanbul'da ofisin faal kısmı bir muavinin idaresinde çalışacaktır.

Yeni çalışma teşkilatında ofis vilâyetlerin petrol ihtiyacını toplu olarak vilâyet emrine verecek, nakil vasıtalarına ayrı ayrı tevziatla mesgul olmuştur.

Her vilâyet kendi kontenjanını teşkilatla nakil vasıtalarına tevzi edecektir.

Mısrıdan pamuk ipliği getirilecek

Bir firma, Mısrıdan külliye miktarında pamuk ipliği getirmek için teşebbüslere geçmiştir. Bu hususta bir anlaşmaya varıldığı bildirilmektedir.

İki milyonluk manifatura eşyası geldi

İzmir manifaturacılar şirketi namına memleketimiz eyeniden iki milyon liralık İngiliz menşeli pamuklu mensucat gelmiştir. Bu mallar, yakında gümrüklerden çıkılarak satışa arz olunacaktır.

Fındık mahsulü bu sene bol

Kooperatif tarafından İstanbulda perakendeci bir mağaza açılacak

Fındık tarım kooperatifi, yurt dahilinde fındık istihlakını artırmak için giriştiği propaganda faaliyetine devam etmektedir. Bu sene fındık mahsulü, geçen senekine nazaran fazla olduğundan dahill istihlâke behemehal lüzum hissedilmektedir.

Bu sene rekorle kabuklu fındık olarak 68 milyon kilodur. Bu miktar, iç fındık olarak beher 80 kiloluk koval hesabıyla takriben 320 bin çuval yapmaktadır. İç fındık fiyatları son zamanlarda hayli düşmüşse de mevsimin serinliğe yüz tutmasından dolayı iki gündür menzinde teslim 83 kuruşa çıkmıştır.

Kış aylarında iç fındığın perakende 100 kuruşa satılması mümkün görülmektedir. Tarım kooperatifi, halka ucuz fındık satmak maksadıyla şehrimizde perakendeci bir mağaza açacaktır.

Okullara talebe kaydı

Onümüzdeki pazartesi günü başlıyor

Ortaokul ve liselerin yeni ders yılı hazırlıkları tamamlanmıştır. Talebe kaydıma 31 ağustos pazartesi gününden itibaren başlanacaktır. Her okulun kaydedeceği talebe miktarı tesbit edilmiş, okul idarelerine gereken direktifler verilmiştir.

İstanbulda yeniden ortaokul ve lise açılmayacak, bazı ortaokullarda muhtelit tedrisat yapılacak, bir kısmı ortaokullar da yalnız dokuzuncu sınıf ilâvesiyle tedrici surette lise haline getirilecektir.

Gegen ders yılı verilen bir karar üzerine liselerin orta kısımları tedricen müvvedjilmektedir. Bu sene yalnız lise olarak çalışacak 6 lise mevcuttur. Bunlarda 9, 10, 11 inci sınıflar bulunacaktır. İkmal imtihanları 31 ağustosta başlayacaktır. İmtihan komisyonları seçilmiş, müfeyyizlere tebliğat yapılmıştır.

Altın fiyatı

Dün bir altının fiyatı 33,20 lira, külçe altının bir gram fiyatı ise 459 kuruştu.

Görüp düşündükçe

Bir cevher meselesi

Napolyon, "Harp, nefer için bir zanaat, orduları idare edenler için bir ilim, başkumandan için de bir sanattır.", demiş.

Askerliği bir üniforma ve bir kıta damgası sayanlar, her vakit uldandılar. Çünkü askerlik cevheri, milletlerin ruhundadır. İnsan, celki asker doğar; fakat talimle, karavana ve manevra ile asker olamaz.

Büyük bir tabiyeciye: — Ordunun ruhu mangadır.

Hükümünü verdikten de galiba bu cevheri seçmiş olsa gerek. Biz Türk erine "Çarıktı erkânıharp, deriz. Bu terkib, bin bir gazanın kanlı meydanında yüğrula yüğrula fikir olmuştur.

Alev mızrağı ve rüzgâr atlı akıncıların ilgarlarından tutunuz, "Basra" da düşman tarafından gevrijen siperinden kalkarak tâ Aydın dağlarına kadar tek başına gelen Türk neferi gerçekten bir harp harikasıdır. Bu uzun yolların haritası, puslastı, durbünü ve dah abın türlü vasıtaları kurmayların çoğu geçemez. Ama nefer, yıldızlara baka baka üç bin kilometre uzaktaki köyünü bulur. Müneccim, kavraya ile mesguldür, fakat Türk askeri onları kendine ışık, kılavuz yapmasını bilir.

Derler, ki askerlik fenül, tabii ilmi bakımından filân genel kurmay çok kuvvetli imiş. Fakat fen işlemek için maddde ister. Elde asker bir millet olmayınca, bilgi neye yarar?

Toprakş mühendis, arsasız minar bize hangi eserile kendini taratabilir?

Beni böyle düşündüren, doğudaki savaktır. 1917 de çarlık Rusya param parça olmuş, cemiyet

dağılmıştır. Çarlık tahtının en büyük dayanağı ordu ve kilise olduğu için, bu iki cephe ihtilâlin en büyük hıncıyla vurulmuştur.

Kılgı artığı Kazaklar, Hüsarlar "Beyaz Rus" adı altında Avrupa'nın büyük merkezlerini, hattâ Çin, Hint ve Amerikayı doldurdular. Burada bile onların nelerini gördük, Yeni rejimin en cılız tarafı, Sovyet ordusu sayıldı. "Yirmi senede bir ordu doğmaz, Rusya en küçük bir hücumu dayanamayarak dağılır. Zaten içinden yaralıdır, diyenler çoktu.

Rus — Fin kavgası da bunlara hak verdiriyor. Alman saldırtışı başladığı günlerde harbin miadı altı hafta idi. Bu kadar az bir zaman içinde her şey olup bitecek, "Rus sürüleri", dağılacak ve o geniş toprakları üstünde "yeni rejim", kurulucağı.

On dört ay ve bir haftadanberi orada boğazlaşmaların en korkunç hüküm sürüyor. Askeri dehşetlerle meşhur Çerçen akını hâlâ hedefinden çok uzaktadır. Bir hükümet şehri olan Len'ingrad bile daha düşmedi. Napolyon hiç olmazsa Moskovaya girmişti. İldir en büyük hücumun onun kapıları önünde kırılmıştı ve bu yıl artık saldırılar tekrarlanamıyor.

Rus orduları kurulan çemberlerin hepsini yararak kendilerini kurtarırlar. Ana kuvvetlerini ezdirmediler.

Nasıl ve niçin? Çünkü Rus milleti çekirdekten askerdir. Filânlar hazırlar, krokiiler çizdirken davasını bu sahdamarı, bu can noktası unutulduğu için savas bitmiyor, harp kazanılmıyor.

HAKKI SUHA GEZGIN

Gezinti müsabakamızda kazananlar

Vakti okuyucuları için tertip ettiğimiz gezintide okuyucularımızın taşdıkları rozetlere bastırılan numaralarla bir müsabaka tertip edilmiştir. Kazananları ilân ediyoruz.

İzmirde iki kişilik gidip gelme birinci mevki kamara biletini 35 numaralı bilet kazanmıştır.

İkinci büyük hediyeimiz Dün ve Yarın neşriyatından 64 kitapçı. Bu hediye de 1 numaraya kazanmıştır.

Birer Saat Kazananlar 546 ve 657 numara birer saat kazanmıştır.

Birer mürekkepli Dolma Kalem Kazananlar 939, 734 ve 49 numaraya birer dol-

ma kalem çıkmıştır.

Dolma kuruşun kalem kazananlar 230, 127, 195, 716, 519, 982, 92

254, 304, 596 numaralar birer dolma kuruşun kalem kazanmışlardır.

Birer aylık Vakti abonesej kazananlar 148, 498, 648, 361, 950, 686, 198, 346, 501, 727 numaralar birer aylık Vakti abonesej kazanmışlardır.

Üç aylık abone kazananlar 965 ve 260 numaralar üçer aylık birer abone kazanmışlardır.

Altı aylık abone kazananlar 251 numaralı altı aylık abone kazanmıştır.

Birer şişe kolonya kazananlar 243, 598, 972, 823, 40 numaralar birer şişe kolonya kazanmışlardır.

Birer kitap kazananlar 243, 598, 972, 827, 40 numaralar birer kitap kazanmışlardır.

Birer kartpostal kazanan numaralar sırası ile şunlardır:

449, 43, 47, 48, 60, 68, 72, 106, 130, 133, 166, 185, 188, 197, 200, 210, 215, 221, 231, 240, 242, 247, 270, 313, 322, 345, 347, 348, 350, 402, 427, 431, 432, 451, 453, 468, 478, 486, 488, 500, 513, 515, 516, 518, 520, 552, 559, 567, 577, 585, 595, 688, 689, 693, 725, 729, 746, 758, 818, 819, 830, 882, 938.

25 yıl evvelki Vakti

Bir düşman tayyaresi düşürüldü

26 Ağustos 1918

Evvelki gece İstanbul'a taarruz eden tayyarelerden biri bataryalarımızın ateşi neticesinde Mar-mara sahline inmeğe mecbur kalmıştır. Tayyareci yere iner inmez tayyareyi yakmaya vakit bulmuştur. Kendisi yüzbasa rütbesinin haiz bir İngiliz olup becağından ağır surette yaralıdır.

AKVİM	Çarşamba		Perşembe	
	26 Ağustos	27 Ağustos	26 Ağustos	27 Ağustos
Güneşin doğuşu	5.16	10.17	5.17	10.19
Öğle	12.17	5.18	12.16	5.19
İkinci	16.04	9.05	16.02	9.05
Akşam	18.57	12.00	18.56	12.00
Yatsı	20.86	1.33	20.86	1.33
İmsak	3.29	8.20	3.29	8.20

Yazan: ZEKI MESUT ALSAN

Sami bey, yaradılışında iyi, ve babasının iyi vasıflarına malik, cömert bir çocuktu. Mustafa ile aralarında ancak iki yaş fark vardı. Mustafa idadinin üçüncü sınıfında, Sami bey de birinci sınıfında idi. İlk tahsilini iyi yapmış, daha ziyade çalışkan demilecek bir talebe idi. Zekâ ve anlayış bakımından da ortanın üstünde idi. Bu sebepten, ailenin istikbal için, çok ciddi şeyler vaad eden kıymetli bir çocuğu olduğunda kimsenin şüphesi yoktu.

Mustafa Aydın idadisini bitirinceye kadar Sami beye hem arkadaşlık, hem de hocalık etti. Sami bey derslerine iyi çalışıyor, imtihanlarını iyi derece ile veriyor, ve ailesini memnun ediyordu. Bunda Mustafanın da bir hissesi vardı. Onun için, Sadık beyle hanımı, Mustafayı da ikinci oğulları imiş gibi seviyorlar, ve onun mukadderatı ve istikbalini ile de alakadar oluyorlardı...

Mustafa, bu aile ile temasından maddî ve manevî çok faydalanıyordu. Sami beyi tanyan herkes onu da tanıyordu. Sadık bey ailesinin, az miktarda olsa bile, mevcut kitapları, Mustafanın, mekteb kitapların dışında, malûmatını artırmaya yarıyordu. "Servet-i Fünûn" koleksiyonu, Mustafanın en çok merak ve alâke ile karıştırdığı şeydi. Makaleleri okuy, içindeki resimlerden, resim dersi için modeller seçiyordu. Bu suretle Mustafanın hayali yavaş yavaş Aydın muhiti dışına çıkarak tâ İstanbul'a kadar uzanıyor, ve düşünce kudretini artıyordu. Havadis gazetelerini de artık bu konakta bol bol okuyabiliyor, ve Platon ile Mikailin yardımına ihtiyacı kalmıyordu.

Mustafa, kendisi ile Sami bey arasındaki arkadaşlık devresine aid kıymetli ve hattâ heyecanlı bir çok hatıralara sahiptir. Bu hatıraların mevzuu olan hadiseler Mustafanın ilk gençlik görgü ve intibalarını zenginleştirmiş, ve onun fikri ve hissi hayatının gelişmesine çok yardım etmiştir. Mustafa henüz, Aydından ancak ikinci istasyon olan Elbeyliden ileri seyahata çıkmamıştı. Aydından başka bir köy ve kasaba da görmemiş. Tabii zihni inkişaf ettikçe diğer memleketler hakkındaki merakı da artıyor, ve seyahat kendisine zevkli bir şey görünüyordu...

Bir bayram tatili esnasında, Sami bey ona Sökeye gideceğim, beraber gelir misin diye sordu. Mustafa, bu teklifi memnuniyetle kabul etti. Sami beyin ablası ve eniştesi Sökede oturuyorlardı. Onları, lâlâsinin refakatinde ziyarete gidecekti...

Ertesi gün, Sami bey, lâlâsı ve Mustafa trenine binip, Sökeye gittiler. Bu, Mustafanın ilk seyahati olduğu için, onu daima hatırlar. Sökede, Sami beyin eniştesi onlara, meyan kökü balı çıkararak fabrikayı gezdirdi. Mustafa, buharı, makineyi, ilk defa gördü. Vakta Aydında da Zeytinyağı ç-

İNGİLTERENİN GENERALLERE AKIL ÖĞRETEN MEŞHUR ASKERİ MUHARRİRİ

1895 doğumlu 20 yaşındaki Batist Henry Liddell Harp subayı olarak bu yük harbe iştirak etti. Uzun zayıf vücudu, solgun yüzü, kızılmtırak saçları ile Liddell Harp tam İngiliz ti-pinde bir adamdır.

1917 de aldığı ağır bir yara onu harpten ayırdı. Faal ruhu ve keskin zekâsı onun çürümüşüne müsaade etmedi. Tecrübelerine istinaden askerlik metodlarını incelemeye başladı. Daha 1918 de ilk eseri çıktı: "Piyade için yeni talim metodu". Piyadenin kıymetinin azaldığı zihniyetinin hüküm sürdüğü bir devirde, o, piyade nin değil, askerlik metodlarının eskidiğini ilân etmeye başladı. 1922 de genç binbaşı Fransız "Revue Militaire general", de Fransız 1920 piyade talimnamesinin tenkit etti. Fransız piyade kuvvetini baltalayan şey piyade otomatik silahların amele ol-duklarını isbat etmek istemektir. di-ye yazıyordu.

Ona 1924 de negredilen piyade ta-limnamesinin hazırlanması vazifesini verdi. Eser Fransızlarınkinin ta-mamen aksi oldu. Liddell Harp'in ser-beat ruhu onu yalnız piyade tekniği-ne ait şeylerle uğraşmaktan menetti. Onu bundan sonra Cambridge üniver-sitesinde doçent ve bir çok gazeteler de muharrir olarak görüyoruz. O ar-tık topyekün harp prensipleriyle uğ-rasmaktadır.

Son senelerde dünyanın hiçbir as-keri muharriri Liddell Harp kadar meşhur olmamış ve takdir edilmemiştir. Mesela ondan sonra gelen meş-hur İngiliz askeri muharrirlerinden General Fuller, büyük bir askeri mu-harrir olmakla beraber daha diğer bir çokları gibi dar olan ihtisasları dahilinde yazı yazdıklarından onu hiç bir zaman geçemeyeceklerdir. En bü-yük askeri mahfiller dahi onun ser-beat fikirliğinin takdir ediyorlar. Lid-dell Harp, mesela Sijon Afrika, Na-peleon, Joffre, Gallieni, Haig, Allen-by, Lavrens, Pershing, Ludendorff, Falkenhayn üzerine yazı yazar, yeni

şeyler teklif eder, bu teklifler bazan kabul edilmeyecek şeylerdir, fakat hiç bir zaman saçma değildir.

Kitaplarının bir çokları müteaddid lisanslara çevrilmiştir. Bu harbin baş-lamasından az evvel "İngilterenin müdafaası", isimindeki kitabını yaz-mıştı. Bu kitap umumiyetle eskiden beri müdafaaya ettiği prensipleri ihtiva eder. Bunu yazmak için çok çalışmış-tır. Çünkü harp patlamadan evvel e-serini bitirmek istiyordu. Buna mu-vaffak oldu. Bu kitapta onun muaz-zam malumatı karşısında hayrete düşmemek kabil değildir. O size öyle akla gelmedik misaller getirir ki bir adamın bu kadar şeyi nasıl öğrendi-gini düşünmemek imkansızdır.

Liddell Harp bütün gayretini bilhas-sa İngiltereye ve İngiliz imparator-luğuna sarfetmiştir. İngiltere en bü-yük noktaya vasil olmuştur, ve bu noktadan aşağı düşmeğe çalışma-lıdır. Onun fikrine Büyük Britanya taarruza geçmelidir. Liddell Harp, İn-gilterenin müdafaada kalmama hiç bir zaman razı olmamaktadır.

Fakat bu taarruzun meydan muha-rebelerinde olmasını istememektedir. Daha ziyade tayyare hücumları, bom bardımanlar, yani çok zayıfları sebep olmayacak hareketler... Liddell Harp bütün memleketi yıkırdıktan sonra ve gençlik yok olduktan sonra kaza-nılacak bir zaferden birşey anlamadı. diğni söylemektedir. Harp mümkün olduğu kadar az zayıfları kazanılma-lıdır.

İngiliz donanmasının bilhassa bu işte büyük hissesi vardır. Donanma münakale yollarını kapatırken kendi münakale yollarının açık olmasını te-min etmelidir. Donanma bunun için müdafaanın anahtarıdır. Bu fikirleri-onun senelerce evvel yazdığı yazılarda bulabilirsiniz. Marlborough Flandri'da Napoleon İtalyada, Grand Amerika da onun gibi düşmanı mahvetmekten ziyade hareket edemeyecek hale ge-tirmek ve maneviyatını bozmak için uğraşmışlardır. Hücum ancak düş-man kolayca mağlup olacağı zaman geçmelidir. "İngilterenin müdafaası", isimindeki eserinde daha ileri giderek düşmanın kendiliğinden barbi brak-masını beklemek fikrinin ileri sürmek-tedir.

Avrupada ikinci bir cephe açılma-sına deşetli muarızdır. O İngiliz or-dusunun taarruzdan çok müdafaaya için hazırlanmasını istemektedir. ordunun taarruza ancak çok müsait zaman-larda geçmesini ve yapılan müdafaaya tahkimatlarının aynı zamanda taarruza elverişli olmasını istemektedir. O-nun müdafaaya teorisinde piyadenin tayyarenin, makineleşmenin büyük yer vardır ve birbirine bağlanmıştır. Prensipleri bu hafta Birleşik Ameri-ka müdafaaya edilmiştir. İngiltere-de çok dinlenmektedir.

Harbiye nezareti kendisine sıklıkla birçok vazifeler vermektedir. Lid-dell Harp'in tenkitleri her gün gazeteler-de milyonlarca insan tarafından okun-maktadır. Onun nokta-i nazarıma ef-kârı umumiye çok kıymet vermekte-dir. Bazan öyle altüst edici tenkitler yapmaktadır ki ölüme mücadele eden bir memlekette nehrine nası mü-saade edildiğine şaşılabılır. Fakat o gayet zeki bir göğüsle yapılan hatayı çekirtmez, fakat bir daha böyle birşey zihirunda nasıl hareket etmek lazım geldiğini anlatır, yani bir nevi akıl hocasıdır.

General kont Schlieffen umumi harpten 10 sene evvel Alman ordula-rı erkâniharbiye rejisliğinden çekil-miştir. Fakat bugün hâlâ ondan bah-sediliyor. Onun ruhu için bundan iyi bir taziye olamaz. Fakat niceleri de unutulmuştur. Liddell Harp ismi harp-ten sonra daha uzun zaman yaşıya-cek midir? Buna şimdiden müsbet bir cevap verebiliriz. Bazı düşünce-leri kabul, bazıları red ve bazıları da hatırlanacaktır.

Harp ne zaman biterse bitişin onun şöhreti ve düşünceleri bugüne değil her zamana aittir. Tuğrul Üke

Bugünkü radyo

7,30 Program 7,32 Vücutümüzü ça-lıştıralım 7,40 ajans 7,55 radyo salon orkestrası 8,20 - 8,35 Evin saati 12,30 Program 12,33 şarkılar 12,45 ajans 13,00 - 13,30 Şarkı ve türküler. 18,00 Program 18,03 radyo dans or-kestrası 18,45 İnce saz faslı 19,30 Haberler 19,45 serbest 10 dakika 19,55 Sa zaserleri 20,15 radyo gazetesi 20,45 bir marş öğreniyoruz 21,00 zi-raat takvimi 21,10 Hicaz makamı 21,20 konuşma 21,45 karışık program Pl 22,30 Haberler 22,45 - 22,50 ya-rınki program ve kapanış.

SÜMER BANK

Yerli Mallar Pazarları

Müessesesi Müdürlüğünden!

SAYIN HALKIMIZA

Kuponlu satışlar 31 Ağustos akşamı kapanıyor

Kuponla yapılan pamuklu mensucat tevziatına ait istihkaklarını alamayan yurd-daşlarımız ellerindeki numaralı kuponlarla birlikte 31 Ağustos 942 akşamına ka-dar mağazalarımıza müracaat ederek hisselerine ayrılan mensucata almaları lazımdır. Müessesemize adına satış yapan bayilerin hesapları kesilmiştir. İstihkaklarını bu bayilerden almak üzere numaraları evvelce ilân olunan kupon hâmlileri de kendilerine tahsis olunan mensucat mağazalarımızdan alabilirler.

Mühim ve makul mazeretler hariç olmak üzere 31 Ağustostan sonra kuponla satış yapılmayacaktır. Halkımızın emrine âmade bulunan mağazalar şunlardır:

BAHÇEKAPI - BEYOĞLU - KADIKÖY - ÜSKÜDAR - AKSARAY

Ziraat Mektebi Sabit Sermaye Çiftliği Satınalma Komisyonundan

Miktarı	Fiyatı	İlk teminatı	Eksiltme gün,
Kilo	Kuruş	Lira	saat, nev'i
Yulaf	25000	22)
Arpa	5000	22)
Kuru bakla	12000	20)
Kümbet	12000	14)
Kepek	30000	14)
Mazot	12000	21,5)
Penzin	300	44)
Gaz	300	29)
Mobilofl BB	1500	85)

1 - Çiftliğin yukarıda yazılı ihtiyaçları eksiltmeye konulmuştur. Ek-siltme gün ve saati hazırlarda gösterilmiştir. Eksiltme Halkal'da Ziraat mektebi binasında toplanan çiftlik satınalma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin vaktinde çiftlik veznesine yatıracağı ilk teminat makbuzu ile yeni yıl ticaret odası vesikası ve kapalı eksiltmeye aid tekliflerini hâvi 2490 sayılı kanunun tarifi dairesinde hazırlayacakları zarflarını yukarıda hazırlarda gösterilen saatten bir saat evveline kadar komisyonu makbuz mukabilinde vermeleri "Postada olacak gecikmeler kabul edilmez... Açık ek-siltmelerde ise hazırlarda gösterilen saatte komisyonu müracaatları, Şart name ve evrafnameyi; her gün İstanbul ziraat müdürlüğünde ve Halkal'daki çiftlikte görmeleir.

2 - Mazot, benzin, gaz ve makine yağı için müteahhide mal bedelinin tedviyesinde kesilecek kazanç, buhran vergileri ile mukavele, teminat mektubu, teslim ve muayene masrafları ve damga resimleri bilâhare taahhüt bedeline ilâve olarak verilecektir. (9057)

Inhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cins	Miktarı	Muhammen bedeli Lira	% 15 teminatı Lira	Arttırma Günlü	Saat
Çuval kırpmızı	4,000 kilo tahminen	880	132	28,8,942 cuma	10,50
Hurda çuval	11,000 adet	4950	743	" "	11

1 - İdaremizin Paşabahçe fabrikasında birikmiş olan yukarıda cins, miktar ve tahmini kilosu yazılı çuval kırpmızları hurda çuvalar açık artırma usulü ile satılacaktır.

2 - Muhammen bedelleri % 15 teminatları hazırlarda gösterilmiştir.

3 - Arttırma yukarıda gösterilen gün ve saatlerde Kabataşta Leva-zım şubesindeki Merkez Satış Komisyonunda yapılacaktır.

4 - Çuval kırpmızı ve hurda çuval nümuneleri her gün öğleden son-ra sözü geçer şubede görülebilir.

5 - İsteklilerin artırma için tayin olunan gün ve saatlerde % 15 teminat paralarını birlikte sözü geçen komisyonu müracaatları ilân olunur. (8740)

PARA PARAYI ÇEKER

T. İŞ BANKASI K. TASARRUF HESAPLARI

2 İkineleşmiş Keşidesine ayrılan İkramiyeler:

1 adet 1000 liralık	1	500
"	2	250
"	14	100
"	10	50
"	10	25
"	40	10

KAYIPLAR

Edinönu yabancı askerlik subaylarından sevk edilmiş olduğum Vize nci tüm 35 nci alay dokuzuncu bölükten almış olduğum terhis teahhütü zayi ettim. Yenisini alacağımı eskisinin hükmü yoktur.

Küçükpazar, Zindankapı İpeki ca-idesi No. 37 Ahmet oğlu İsmail Ram Akdemir 323 Doğ. (40812)

İnebolu nüfus memurluğundan aldığı nüfus kaydım ile askerlik terhis kerem ve 485 numaralı gemici teahhütünü zayi ettim. Yenisini alacağımı eskisinin hükmü yoktur.

İnebolunun Yille köyünden Çiğdem Salih oğlu 329 tevedütlü Mehmet Çıldır İsa motöründe tayfa (40812)

Dr. Murat R. Aydın
GOZ HEKİMİ
Beyoğlu Parmakkat, İmam sahanesi
No. 2. Tel: 41353

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Dayahatun mahallesinde Büyükyeni han üçüncü katta 23 No. 10 dağ-lım 18/42 hissesi mahfûlan vakfı namına senede merbut olup hissedarı olan şahsın ikametgâhı meçhul olmasına mebnî cebhâz ifası mümkün olmasından tarih vândan itibaren 31 gün zarfında bizzat veya bilvekele mahfûl kalemine müracaat etmedikleri takdirde hakkın iskat edilecek mahfûl kâr mahfûl hissesinin talep bulunan diğer hissedarına satılacağı ilân olunur. (9208)

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. - Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası
Şube ve ajans adedi: 265.
Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri,
Para biriktirenlere 28.000 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarlı tasarruf hesapları için en az 50 lirası bulunarlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıda ki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet 1.000 liralık	4.000 lira	100 adet 50 liralık	5.000 lira
4 " 500	2.000 "	120 " 40	4.800 "
4 " 250	1.000 "	160 " 20	3.200 "
40 " 100	4.000 "		

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birincikanunda çekilecektir.

YÜCA ÜLKÜ LİSESİ

Kayıtlara başlanmıştır. Telefon: 20019

İstanbul Ziraat Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Yedikule Gazhanesinden 72 ton kokun Halkalıda bulunan mektebe nakil için açık eksiltmeye konulmuştur. Beher ton kokun nakliye muhammen bedeli 11,74 ve ilk teminatı 48 lira 60 kuruştur. Eksiltme Beyoğlu İstiklal cadde-sinde 349 numaralı Liseler Muhasebeciliğinde toplanan komisyonunda 7,9,942 Pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır. İsteklilerin bu işi başaracak kabul ve tevsik kamyona sahip olduklarını Emniyet 6 nci şubeden almış evrak ile tevsik etmeleri ve vaktinde adı geçen muhasebeye yatracakları ilk teminat parası makbuzu ve nüfus cüzdanlarıyla birlikte komisyonu müracaatları ve şartnameyi her gün mezkûr muhasebecilikte görüp öğrenmeleri. (9086)

Beşiktaş İkinci Sulh Hukuk Hâkimi
İlginden:
936/30 T.

İstanbul Asliye Birinci Ticaret Mahkemesinden:
942/240

Şile İmanına bağlı 29 rûsum teahhüt Elmasstepe motörü muhtelif tar-marca eşyası hamulesile 4.8,942 tarihinde Burgazdan İstanbula getirilerek 5.8,942 tarihinde geçirdiği deniz kazasına ait raporun alınması mezkûr motör kaptanı ve donatıcı Mustafa Karvan vekil avukatı Emrullah Nuru-ku tarafından istida ile istenilen motör ve yükte alâkâh ve bu işin zararı her kesin raporun alınması 28.8,942 cuma günü saat 10 da mahkeme hazır bulunabileceği ilân olunur. (40899)

DOKTOR HAFIZ CEMAL "LOKMAN HEKİM" DAHİLİYE MÜTEHASSİSİ
Divanyolu 104
muayene saatleri: 2,5 6 T. (9208)

SAHİBİ: ASIM US
Basıldığı yer: VAKFI MATBAASI
Umumi Neşriyatı idare eden
Reflik Ahmet Seyenli